

Verksamhetsplan för 2006

Verksamhetsplanen för Regionförbundet Uppsala län har antagits av förbundsfullmäktige den 12 oktober 2005.

Regionförbundets medverkan till regional utveckling

1. Läget i Uppsala län

Regionförbundets huvuduppgift är att verka för en positiv utveckling i Uppsala län. Till sitt förfogande för att kunna axla den uppgiften har förbundet genom beslut av statsmakterna övertagit vissa uppgifter från länsstyrelsen. Förbundets medlemmar, länets kommuner och landstinget, har därutöver hänskjutit vissa för medlemmarna gemensamma uppgifter till förbundet. För att ge en bakgrund till de prioriteringar av förbundets verksamhet som görs i föreliggande plan för 2006 redovisas inledningsvis några kvantitativa uppgifter om tillståndet i länet. Valet av områden som återfinns i nedanstående kortfattade faktasammanställning är gjord med utgångspunkt från förbundets nuvarande ansvarsområde.

Befolkningen i länet ökar kontinuerligt. Vid halvårsskiftet 2005 uppgick befolkningen till 302 848 invånare. Befolkningsökningen är starkast i Knivsta, Håbo och Uppsala. Även i Enköping ökar befolkningen. Tierp, Älvkarleby och Östhammars kommun har ett positivt flyttnetto men födelseunderskottet i kommunerna medför att antalet invånare står still eller minskar något.

Situationen på arbetsmarknaden i länet kännetecknas av en svag minskning av antalet sysselsatta i såväl privat som offentlig sektor. Den öppna arbetslösheten har ökat något men variationen mellan kommunerna är stor. Såväl antalet varsel som antalet nyanmälda platser ökar, det senare i samtliga kommuner i länet.

Den ekonomiska tillväxten, som tidigare klart översteg tillväxten i landet, har nu sjunkit något mätt i den samlade lönesumman för dagbefolkningen. Utvecklingen i Uppsala län är likartad den i riket men lönesumman har de senaste tolv månaderna sjunkit något snabbare i länet. Nyföretagandet ökar i samtliga kommuner i Uppsala län och är ca 50 % högre andra kvartalet 2005 än motsvarande kvartal 2004.

Utbildningsnivån är fortsatt hög i länet men det är en splittrad bild. Fem av länets kommuner ligger över riksgenomsnittet vad gäller andel av befolkningen med gymnasial utbildning eller högre. Uppsala län har en mycket omfattande arbetspendling över såväl kommun- som länsgräns. Samtliga kommuner har en högre ut- än inpendling.

Situationen på bostadsmarknaden i länet kännetecknas av en tämligen hög aktivitet. Framför allt i Uppsala stiger antalet påbörjade lägenheter kraftigt.

I något snabbare takt än för Sverige som helhet sjunker det s.k. ohälsotalet i Uppsala län. I augusti 2005 var ohälsotalet 38,4 dagar, 30,8 för män och 46,1 för kvinnor. Motsvarande siffror för riket var 41,8 varav 33,4 för män och 50,4 för kvinnor.

2. Regionförbundets roll

Regionförbundet Uppsala län är ett kommunalförbund bildat med stöd av lagen (SFS 2002:34) om Samverkansorgan i länen. Medlemmar i förbundet är samtliga sju kommuner och landstinget i Uppsala län. Enligt den proposition som låg till grund för riksdagens beslut om samverkansorgan är uppgiften att ”svara för regionala utvecklingsfrågor i länet”. Utgångspunkten är riksdagens beslut 2001 om att med regional utveckling skall förstås väl fungerande och hållbara lokala arbetsmarknadsregioner med en god servicenivå i alla delar av landet.

För närvarande finns samverkansorgan i Blekinge, Hallands, Kalmar, Gotland, Jönköpings, Östergötlands, Södermanlands, Uppsala och Dalarna län. Förberedelsearbete för att starta motsvarande regionala organ pågår i flera län, varav kan nämnas Örebro. Sedan tidigare har de regionala utvecklingsfrågorna i Skåne och Västra Götaland övertagits av de i dessa regioner ombildade landstingen.

Staten har således överlämnat till samverkansorganen/Regionförbunden ansvaret för regional utveckling i respektive län och givit de nya förbunden fyra instrument för att fylla rollen. Som samverkansorgan har således Regionförbundet Uppsala län ansvaret för att utarbeta och koordinera genomförandet av ett regionalt utvecklingsprogram, likaså att utarbeta och koordinera genomförandet av ett regionalt tillväxtprogram, att utarbeta ett program för investeringar i den regionala transportinfrastrukturen samt att besluta om fördelningen av en del av de statliga, regionala utvecklingsmedlen.

Regionförbundet hämtar en betydande del av sin legitimitet och sitt ansvarsområde i dessa statliga uppdrag. Samtidigt är det ett kommunalförbund bildat av länets kommuner och landstinget. Medlemmarnas roll är givetvis inte bara att via den formella strukturen fatta beslut rörande de statliga uppdragen utan de har egna förväntningar på organisationen uttryckta i uppdrag inom områden som är av för medlemmarna gemensam karaktär. Således har det uppdragits till Regionförbundet att svara för ägarsamråd vad gäller länets kollektivtrafik, att vara den regionala ägaren av Almi Företagspartner, att bedriva FoU-verksamhet inom områdena äldreomsorg, individ- och familjeomsorg och handi-

kappomsorg samt att vara värdorganisation för ett s.k. Europa Direkt-kontor. I juni 2005 har förbundsfullmäktige beslutat att uppdra till styrelsen att tillsammans med landstinget utreda förutsättningarna för att till förbundet överföra ansvaret för de regionala folkhälsofrågorna. Till detta kommer den generella uppgiften att initiera och koordinera nätverk inom skilda områden. Sammanfattningsvis kan konstateras att Regionförbundet har ett formellt ansvar för regional utveckling inom vissa av staten angivna verksamhetsområden, tillhandahåller en arena för samverkan mellan medlemmarna och mellan dessa och andra aktörer samt ikläder sig rollen som företrädare för regionen och medlemmarna i skilda sammanhang.

3. Nya förutsättningar

Verksamhetsåret 2006 blir det fjärde året sedan förbundet bildades. Även om förbundet på flera sätt fick en rivstart genom att såväl underlag för en länstransportplan som ett slutligt regionalt tillväxtprogram skulle tas fram under det första verksamhetsåret kan konstateras att förbundet sedan starten successivt utvecklats både vad gäller arbetsuppgifter och formerna för att axla sin roll som betydelsefull regional aktör. Den utvecklingen bör fortsätta.

För 2006 kommer nya förutsättningar i några avseenden att påverka förbundets verksamhet.

Förbundsfullmäktige har i juni 2005 beslutat att förändra formerna för finansieringen av förbundets verksamhet. T.o.m. 2005 är finansieringen uppdelad på en medlemsavgift, en särskild avgift för FoU-verksamhet samt överförda medel för bidrag till regionala projekt och organisationer. Under del av 2005 svarar kommunerna dessutom via en särskild avgift för finansieringen av det Europa Direkt-kontor, som inrättades vid Regionförbundet under våren. Den nya finansieringsmodellen innebär att samtliga ovan nämnda ändamål skall finansieras via en förstärkt medlemsavgift, varav landstinget skall svara för 65 % och kommunerna gemensamt för resterande 35 %. Medlemsavgiften kommer därmed att fastställas varje år med utgångspunkt i den verksamhet som förbundet förväntas bedriva. Förändringen innebär att krav ställs på en fördjupad medlemsdialog, dels kontinuerligt under löpande verksamhetsår, dels inför beslut om verksamhetsplan och budget. Inför arbetet med föreliggande verksamhetsplan har ett första steg till en sådan fördjupad medlemsdialog tagits. Ledamöter ur styrelsens arbetsutskott har tillsammans med företrädare för kansliet besökt samtliga medlemmar för att inhämta synpunkter och förslag rörande förbundets fortsatta inriktning. Avgiften fastställdes emellertid redan i juni med hänsyn till bestämmelserna i förbundsordningen. För kommande

år förutsätts verksamhet och avgiftsnivå kunna diskuteras och beslutas i ett sammanhang.

Andra nyheter är som nämns ovan att ansvaret för de regionala folkhälsofrågorna kan komma att överföras till Regionförbundet under 2006. Vidare förutsätts det närmande mellan förbundet och Upplandsstiftelsen som 2005 inleddes med att ledamöterna i förbundsfullmäktige också skall vara ombud vid stiftelsens årsstämma ytterligare fördjupas. De internationella frågor, bl.a. medlemskap i två europeiska organisationer, som för närvarande ligger hos landstinget förväntas överföras till Regionförbundet fr.o.m. 2007. Det kommer att kräva visst förberedelsearbete under 2006.

Detsamma gäller det beslut som regeringen hösten 2005 beräknas fatta om att överföra Heby kommun till Uppsala län fr.o.m. 2007. Heby kommun har därmed att ta ställning till om man önskar bli medlem i förbundet, vilket är en förutsättning för att förbundet även fortsättningsvis skall ha status som "samverkansorgan" enligt gällande lag. Förbundsstyrelsen har beslutat att göra en översyn av den politiska organisationen med eventuellt genomslag i och med den kommande mandatperioden. Inom ramen för den översynen bör hänsyn tas till att förbundet sannolikt kommer att ha ytterligare en medlem fr.o.m. 2007.

Ansvarskommittén, som har regeringens uppdrag att se över den svenska samhällsorganisationen och därmed också uppgifter och organisation på den regionala nivån, går in i ett intensivt skede under 2006. Slutbetänkande skall överlämnas till regeringen i februari 2007, vilket innebär att de faktiska slutdiskussionerna kommer att ske under 2006. Från förbundets sida bör bevakningen av Ansvarskommitténs arbete intensifieras under året.

Under rubriken "nya förutsättningar" bör även nämnas att en ny tidplan ser ut att gälla för arbetet med det kommande regionala tillväxtprogrammet. Nuvarande RTP omfattar perioden 2004-2007. För att anpassa den period som programmet omfattar till EU:s kommande budget och strukturfondsperiod har regeringen signalerat att det kommande tillväxtprogrammet bör inledas 2007. En konsekvens av detta är att förbundet under 2006 måste utarbeta det nya programmet. Också det regionala utvecklingsprogram (RUP), som fullmäktige förutsätts anta i december 2005, skall numera även tjäna som underlag för en nationell utvecklingsstrategi, som i sin tur är en del i EU:s arbete med att stärka den ekonomiska utvecklingen i Europa, den s.k. Lissabonstrategin.

4. Verksamhetsplan för 2006

Inledning

Föreliggande verksamhetsplan skall tjäna som övergripande styrinstrument och utgöra underlag för prioriteringar beträffande såväl personella som ekonomiska resurser. Förbundsfullmäktige fastställer verksamhetsplanen och en budget på övergripande nivå. Styrelsen förutsätts få i uppdrag att sedan fastställa detaljbudget.

Budgeten omfattar så långt möjligt samtliga resurser som förbundet disponerar, dvs. förutom den nu utökade medlemsavgiften, det statliga stödet till administrationen, den del av det statliga länsanslaget som förbundet förfogar över samt kända externa projektmedel.

Ambitionen är att verksamhetsplanen med budget skall visa en helhetsbild av resurser och prioriteringar och kunna utgöra ett tydligt underlag för mer operativa ställningstaganden under löpande verksamhetsår.

Underlag för verksamhetsplanen är, förutom pågående aktiviteter, synpunkter som framkommit i den medlemsdialog som genomförts under augusti-september 2005 samt initiativ tagna av skilda nätverk och vid möten med exempelvis kommuncheferna. Förbundets tre beredningar har lämnat synpunkter på ett utkast till plan.

Huvuduppgifter för 2006

Regionförbundets huvudsakliga uppgifter och mål för år 2006 kan sammanfattas enligt följande:

Utveckla rollen som ansvarigt organ för regional utveckling i Uppsala län och inom ramen för detta fortsätta arbetet med att fördjupa medlemsdialogen, utveckla kontakterna med andra privata och offentliga aktörer i länet samt göra förbundet **mer synligt** utåt.

Påbörja arbetet med att koordinera genomförandet av **det regionala utvecklingsprogram**, som förutsätts antas av fullmäktige i december 2005.

Koordinera genomförandet av och fullfölja utvärderingen av det pågående regionala tillväxtprogrammet samt påbörja arbetet med att ta fram en ny RTP. Inom ramen för det nuvarande programmet svara för insatsområdet ”entreprenörskap” samt utveckla hållbarhetsaspekterna i programmet.

Medverka i genomförandet av den nu gällande **länstransportplanen** samt tillsammans med övriga län i Stockholm-Mälardalenregionen ta fram ett **gemensamt underlag för prioriteringar** för den kommande planeringsperioden.

Fördjupa samarbetet inom det storregionala området, aktivt delta i utvecklingen av vissa stråk och utveckla kontakterna över länsgräns mot främst Stockholm, Västmanlands, Gävleborgs och Södermanlands län.

Utveckla **rollen som ägare** och/eller ansvarigt organ för ägarsamråd inom berörda sammanhang (Almi, UL, Upplandsstiftelsen, UTAB).

Utvärdera nuvarande modell för **underskottstäckning av kollektivtrafiken**.

Integrera de **regionala folkhälsofrågorna** i förbundets verksamhet som ett strategiskt verktyg inom ramen för regional utveckling.

Initiera ett med länets kommuner gemensamt utvecklingsprojekt för den nya gymnasieskolan med syfte att förstärka gymnasieskolan som instrument för den framtida kompetensförsörjningen.

Fortsätta att utveckla och integrera insatserna inom **FoU-området** i nära samverkan med avnämare hos medlemmarna samt berörda forskningsinstitutioner samt finna ytterligare vägar för att underlätta att nya kunskaper tillämpas.

Förstärka förbundets roll i de **internationella frågorna** som stöd för medlemmarnas egna insatser och förbereda för övertagandet av medlemskapet i vissa internationella organisationer från landstinget.

Förbereda överföringen av **Heby kommun** till Uppsala län och Hebys medlemskap i förbundet.

Intensifiera bevakningen av de frågor som utreds av **Ansvarskommittén**.

Verksamhetens inriktning

Förtroendemannorganisation

Ingen större förändring beräknas ske beträffande den politiska ledningsorganisationen under år 2006. Fullmäktige beräknas sammanträda 3-4 gånger under året. Arvoden till de förtroendevalda täcks som hittills av respektive förtroendevalds hemmaorganisation. Hösten 2005 görs emellertid en översyn av den politiska organisationen inklusive formerna för ersättning till de förtroendevalda.

Översynen har också att beakta Hebys ändrade länstillhörighet och förmodade medlemskap i Regionförbundet Uppsala län.

Kansliet

Under 2005 har de tidigare projektanställda för FoU-verksamheten i enlighet med beslutet att betrakta FoU som en permanent del av förbundet tills vidare-anställts. Vidare har i enlighet med tydliga ambitioner i 2005 års verksamhetsplan en informatör kunnat anställas.

Kansliet växer genom ett ökat antal projektanställda. Därigenom har behovet av administrativt stöd accentuerats. Administrationen kommer emellertid endast marginellt att kunna förstärkas. Hösten 2005 tar Regionförbundet och Upplands Lokaltrafik gemensamt i anspråk våningsplan 1 vid de nuvarande lokalerna. Våningen skall rymma sammanträdeslokaler, projektarbetsplatser och en gemensamt bemannad reception. Regionförbundets administration kommer i samband därmed att förstärkas genom ett köp av en halvtidstjänst från UL.

Regional utveckling

Regionförbundets kärnuppdrag är att kraftfullt verka för regional utveckling i Uppsala län. En huvuduppgift för förbundet är att svara för att ett regionalt utvecklingsprogram (RUP) tas fram och att, sedan detta fastställts, koordinera genomförandet av programmet. Syftet med det regionala utvecklingsprogrammet är att det skall vara ett paraplydokument, till vilket andra program som exempelvis tillväxtprogram, länstransportplan och kollektivtrafikstrategi skall anpassas. Regeringens avsikt är att under våren 2006 utarbeta en nationell utvecklingsstrategi som skall vara Sveriges bidrag till en konkretisering av den s.k. Lissabonstrategin. Programmet för Uppsala län planeras att fastställas av Regionförbundets fullmäktige i december 2005. Det bör därmed kunna tjäna som underlag inte bara för samordnade regionala insatser utan också för det strategiska arbetet på nationell nivå.

Innehållet i utvecklingsprogrammet kommer att under lång tid vara den främsta källan för ställningstaganden till inriktningen av förbundets verksamhet. Förutom att vara ett underlag för den egna verksamheten förutsätts förbundet ha ett huvudansvar för att tillsammans med andra aktörer utforma konkreta åtgärdsplaner, koordinera genomförandet och svara för uppföljning och utvärdering. Som underlag för programmet tar Regionförbundet ansvar för att kontinuerligt via ett tämligen omfattande statistikpaket förse andra berörda instanser med ett analysverktyg och som indikatorer i uppföljningsarbetet.

Regionförbundet förstärker med början under hösten 2005 också insatserna för att utveckla hållbarhetsaspekterna i såväl utvecklingsprogrammet som tillväxtprogrammet. Nedan redovisas utgångspunkterna för användningen av de medel – statliga och regionala - som förbundet förfogar över under år 2006. Medlen skall ses som ett viktigt instrument för stimulera åtgärder i programmet riktning.

Ekonomisk tillväxt

Ett regionalt tillväxtprogram för perioden 2004-2007 fastställdes av förbundsfullmäktige i oktober 2003 och godkändes sedan med vissa förbehåll främst på hållbarhetsområdet av regeringen. Det mål som anges i programmet är att den ekonomiska tillväxten i länet skall vara två procentenheter högre än för riket som helhet. Regionförbundet samordnar genomförandet av programmet och svarar för uppföljningen. En uppföljningsrapport presenteras under hösten 2005 och en större utvärdering påbörjas i slutet av året. Avsikten har tidigare varit att göra en ”halvtids”revidering av programmet. Någon sådan kommer inte att ske främst beroende på att ett nytt program sannolikt skall tas fram under år 2006 med giltighet under perioden 2007-2010 och därmed tidsmässigt samordnat med EU:s programperiod. Underlag för det nya tillväxtprogrammet blir uppföljningsrapporten och utvärderingen av nuvarande program samt det regionala utvecklingsprogram som skall fastställas i december 2005. Det som ovan under rubriken ”regional utveckling” anges rörande statistikunderlag, hållbar utveckling och regionala utvecklingsmedel gäller också för arbetet med ekonomisk tillväxt.

Det regionala tillväxtprogrammet omfattar fyra insatsområden:

Insatsområde I (koordineras av STUNS): klusterutveckling m.m. Insatserna kompletteras eventuellt med åtgärder för upplevelsenäringen och inom energiområdet.

Insatsområde II (koordineras av Regionförbundet): entreprenörskap. Inom området har ett brett paraplyprojekt kallat Uppländsk drivkraft inrättats. Ytterligare satsningar bör ske inom området.

Insatsområde III (koordineras av Kompetensrådet): kompetens- och arbetskraftsförsörjning. Regionförbundet arbetar aktivt med frågor rörande validering och för ett närmande mellan skola och arbetsliv.

Insatsområde IV (koordineras av Almi): Det internationella samarbetet bör intensifieras med utgångspunkt i syftet ekonomisk tillväxt. Däri ingår bl.a. utvecklade kontakter med Kina.

Eventuellt kan tillväxtprogrammet komma att tillföras också de insatser tillsammans med andra län som görs för utveckling av skilda stråk - ABC, ABCU och CX (se nedan).

Regionförbundet äger 49 % av aktierna i Almi Företagspartner i Uppsala. Regionförbundet bör fortsätta att utveckla rollen som aktiv ägare av Almi utifrån bedömningen att Almi är ett viktigt instrument för ekonomisk utveckling i länet. På nationell nivå pågår en översyn av ramarna för Almis uppdrag och formerna för finansiering av verksamheten inför att ett nytt konsortialavtal skall tas fram för perioden fr.o.m. år 2007.

Besöksnäringen är en nationellt och internationellt snabbt växande bransch. Under år 2005 påbörjades en översyn av verksamheten i länet i syfte att höja ambitionsnivån på området. Regionförbundet deltar aktivt i översynen dels som delägare av Uppsala Tourism, dels som koordinerande organ för utvecklingsarbetet rörande länsturismen. Utvecklingsarbetet kan leda till ett ökat engagemang från förbundets sida för besöksnäringen.

Infrastruktur och kommunikation

Förbundsfullmäktige antog i juni 2004 en länstransportplan för perioden 2005-2015, som sedan har fastställts av regeringen. Genomförandansvaret för planen åvilar trafikverken men Regionförbundets medverkan i skilda delar av genomförandeprocessen är en förutsättning.

Arbetet inom området infrastruktur och kommunikation under år 2006 kommer att omfatta ett fortsatt genomförande av gällande investeringsplaner och en fördjupad samverkan med andra län inom Stockholm-Mälarenregionen. Den vision och de handlingsstrategier som läggs fast i det regionala utvecklingsprogrammet kommer att vara en utgångspunkt för arbetet.

För att kunna genomföra länstransportplanen i enlighet med fullmäktiges beslut skall frågan om förskottering av medel för ombyggnaden av väg 709 och väg 288 drivas vidare. Målet är att ombyggnaden skall kunna påbörjas år 2006 respektive år 2007. På initiativ av Regionförbundet kommer Banverket att starta en systemstudie för Enköpingsbanan. I studien skall förbundet tillsammans med Uppsala och Enköpings kommuner delta. Regionförbundet skall också verka för att utredningsarbetet om dubbelspår på Ostkustbanan förbi Gamla Uppsala drivs vidare samt följa utvecklingen på Dalabanan inklusive frågan om stationer i Vänge och Järlåsa.

Regionförbundet bör också på olika sätt verka för att ombyggnaden av E 18 Enköping- Sagån till motorväg kan påbörjas i enlighet med gällande plan, dvs. under 2006-2007.

Under 2005 bedrivs ett arbete med att ta fram en långsiktig strategi för kollektivtrafikens utveckling. Strategin bör fastställas samtidigt som det regionala utvecklingsprogrammet antas, dvs. i december 2005.

Under år 2006 skall Regionförbundet verka för ett genomförande av de olika handlingsstrategier som formas i programmen. Det gäller bl.a. utvecklingen av pendeltågstrafiken i länet med Upplandspendeln, en förlängning av Upptåget till Gävle samt den s.k. UVEN-trafiken.

I enlighet med beslut vid ägarsamrådet för UL i mars 2005 har utvärderingen av avtalet om fördelning av ägartillskott för UL tidigarelags och påbörjas under hösten 2005. Utvärderingen skall färdigställas under år 2006. I utvärderingen skall frågan om ägarstyrning i vidare bemärkelse aktualiseras. Vidare måste frågor med anledning av ett eventuellt länsbyte för Heby kommun beaktas.

Storregional utveckling – Stråkplanering

En gemensam planerings- och prioriteringsprocess för infrastruktur och trafikering i Stockholm-Mälardalen har startat under 2005. Syftet är att stärka regionen inför nästa planeringsomgång. Regionförbundet medverkar i processen. Våren 2006 skall en gemensam målbild för transporter och trafik i regionen år 2030 ligga klar. I slutet av 2006 påbörjas den andra fasen av processen som skall utmytna i en gemensam prioritering av objekt inom hela regionen.

Regionförbundet är en aktiv part den planering för skilda stråk som pågår över länsgräns i regionen. Viktiga frågor i ABC-stråket är starten av Upplandspendeln och utvecklingen av och kring Arlanda. Inom ramen för ABCU-samarbetet bevakas bl.a. frågan om infarten till Stockholm på Mälarbanan. Pilotprojektet "Mälardiagonalen" avslutas under 2006. Under hösten 2005 påbörjas ett samarbete inom CX-stråket mellan berörda kommuner, landstinget i Gävleborgs län och Regionförbundet.

Utbildning – kompetensförsörjning

Av avgörande betydelse för den regionala utvecklingen är att det finns kvalificerad arbetskraft med utbildning och erfarenhet som svarar mot näringslivets och den offentliga sektorns behov. Kompetensförsörjningen blir därmed en fråga av strategisk betydelse. Under 2005 arbetar Regionförbundet bl.a. med insatser för ett närmande mellan skola och arbetsliv och med validering som en del

av insatsområde III i RTP. Den centrala myndigheten för valideringsfrågor, Valideringsdelegationen, har visat intresse för att under 2006 använda Uppsala län och Regionförbundets insatser som modell för det fortsatta arbetet med att stimulera en ökad satsning på validering i andra delar av landet. En överenskommelse med Valideringsdelegationen bör göras under hösten 2005 och sålunda insatserna inom området fortsätta under det kommande året.

Under några år har Regionförbundet och tidigare Kommunförbundet Uppsala län gjort försök att få till stånd en utredning med sikte mot att skapa en gemensam gymnasiregion i länet. Försöken har inte varit lyckosamma. Behovet av en gemensam planering av gymnasieskolan accentueras av riksdagens beslut om s.k. frisök, som innebär att elever ges möjligheter att söka till utbildningar i hela landet. Regeringen avser också att lägga fram förslag för riksdagen med innebörd att det 2007 kommer att införas en ny gymnasieskola med ett nytt betygssystem och en ny skollag. Regionförbundet bör ta initiativ till att tillsammans med kommunerna starta ett större projekt med syfte att förbereda kommunerna för den förändrade gymnasieskolan 2007. I ramen för projektet bör frågan om gemensam gymnasiregion tas upp.

Det stora antalet avhopp från gymnasieskolan är ett problem som länets studievägledare uppmärksammat och förslagit skall bli föremål för ett gemensamt utvecklingsarbete. Statliga stimulansmedel för sådana insatser kommer att ställas till förfogande via Ungdomsstyrelsen och Regionförbundet bör försöka få del av dessa.

Vård, omsorg och socialtjänst

Stora satsningar har från statens sida under det senaste året riktats till vård- och omsorgsområdet. "Kompetensstegen" inom äldreomsorgen och satsningen på psykiatriområdet är exempel på detta. Inom länet har ett större valideringsprojekt för personal inom vården startats med Regionförbundet som projektägare. Regionförbundet får naturligt en samordnande roll vid statliga satsningar där ansökan förutsätts göras med länet som grund. Fler sådana insatser kan komma att bli aktuella under den närmaste tiden.

Våren 2005 kunde ett principbeslut tas om organisationen av hjälpmedelsförsörjningen i länet fr.o.m. 2007. Ytterligare frågor av ekonomisk och juridisk karaktär återstår att lösa och Regionförbundet har uppdraget att lägga fram förslag i vissa av dessa frågor för medlemmarna. Målet är att detta uppdrag skall kunna slutföras under hösten 2005.

Regionförbundet är part i Regionala SamverkansGruppen (RSG) tillsammans med länets kommuner, landstinget, Länsarbetsnämnden, Försäkringskassan och Arbetsmiljöverket. Gruppens uppdrag är att verka för bättre samverkan i rehabiliteringsfrågor, vilket har fått ökad aktualitet genom nationella politiska beslut om att kraftigt minska det s.k. ohälsotalet. Förbundet bör som en del av RTP och i samverkan med länets näringsliv kunna ha en uppgift i syfte att fler personer skall kunna komma ut på arbetsmarknaden.

Ovan har redovisats förbundsfullmäktiges beslut från juni 2005 att uppdra till styrelsen att tillsammans med landstinget utreda förutsättningarna för att överföra ansvaret för de regionala folkhälsofrågorna till Regionförbundet. Arbetet har påbörjats men kan komma att pågå också del av 2006. De motiv som anförts för en överföring är två, dels att det är en verksamhet som förutsätter insatser med ett gemensamt synsätt från såväl landstinget som kommunerna, dels att folkhälsofrågor bör ses som ett strategiskt verktyg för regional utveckling.

FoU

Vid Regionförbundet bedrivs en för länet gemensam FoU-verksamhet inriktad mot äldre-, individ- och familje- respektive handikappområdena. Det statsbidrag som tidigare utgått för del av verksamheten upphör eller reduceras kraftigt under 2005. Fr.o.m. 2005 är arbetet en integrerad del av förbundets övriga verksamhet och fr.o.m. 2006 skall kostnaderna för verksamheten täckas inom ramen för medlemsavgiften. En särskild styrgrupp har inrättats med företrädare för avnämare och forskningen för diskussion och ställningstagande till prioriteringar och metodutveckling.

I samband med att FoU-verksamheten 2005 blev en ordinarie del av Regionförbundet fastslog fullmäktige att uppgiften var att underlätta för kommunerna och landstinget att möta ett antal utmaningar. Dessa var: strukturella förändringar inom området, ökade krav på effektivitet och kvalitet samt frågor rörande personalförsörjningen. Dessa utmaningar bör även fortsättningsvis vara utgångspunkter för verksamhetens inriktning.

Några större projekt bedrivs inom ramen för FoU-verksamheten. Nämnas kan det fleråriga projektet "Föräldrar med intellektuella begränsningar", som finansieras av Allmänna arvsfonden, samt en studie av en nyinrättad s.k. äldreinheit för bättre sjukvårdsinsatser till äldre, som Uppsala kommun bedriver i samverkan med landstinget. Med Uppsala universitet förs överläggningar om universitetets fortsatta engagemang inom handikappområdet.

En prioriterad uppgift under 2006 bör vara att finna ytterligare former för att underlätta för avnämarna att tillämpa de kunskaper som utvecklas inom verksamheten.

Internationella frågor

Det internationella perspektivet bör så långt möjligt genomsyra Regionförbundets samtliga verksamhetsområden. Utöver detta kan insatserna på det internationella området delas upp i några skilda delar, såsom EU-relaterade frågor, Östersjösamarbete samt bilaterala kontakter.

Vad gäller EU-frågor har Regionförbundet ett tvåårigt serviceavtal med Stockholmsregionens Europakommitté om stöd från dess Brysselkontor. Avtalet löper t.o.m. 2006 och bör utvärderas i god tid dessförinnan.

Regionförbundet är aktiv part i ett större EU-projekt kallat TOWER. Projektet omfattar regionen Östra Mellansverige samt regioner i England, Ungern, Frankrike och Nederländerna. Syftet med projektet är att genom erfarenhetsutbyte utveckla metoder för regional utveckling och ekonomisk tillväxt.

Sedan maj 2005 är Regionförbundet värdorganisation för ett s.k. Europa Direkt-kontor. Verksamheten bedrivs med finansiellt stöd från EU-kommissionen och har till huvuduppgift att sprida information om EU till länets invånare och stödda Regionförbundets medlemmar i det EU-relaterade arbetet. Under 2006 prioriteras generella insatser för information och kunskapsspridning samt särskilda insatser i skolan och för förbundets medlemmar.

Regionförbundet har under 2005 beslutat att delta i en eventuell förlängning av samarbetet inom Östersjöpaletten III. En ansökan har inlämnats till EU om fortsatt finansiellt stöd. Regionförbundet har uppdraget att utgöra nodfunktion för Mälardalen för Östersjöprogrammet inom Interreg III B.

Som en del av ett fördjupat, strategiskt samarbete i Östersjöregionen bör förbundets åtgärder för att utveckla kontakterna med Malopolska-regionen i Krakowområdet ses. Ett avtal mellan förbundet och Marskalkämbetet i Malopolska bör komma till stånd senast under 2006. Likaså bör Regionförbundet underlätta för de medlemmar som så önskar att fördjupa kontakterna med regioner/provinser i andra länder. Exempel på detta är Kina där förbundet kan delta i det utbyte som sker med skilda parter i länet.

Med utgångspunkt i det regionala utvecklingsprogrammet bör ett internationellt handlingsprogram utarbetas i länet. Regionförbundet bör ha en aktiv roll

i en sådan process och ha en strategi för de egna insatserna.

Regionförbundet lämnar för närvarande stöd till landstingets internationella arbete och som redovisats ovan förutsätts förbundet fr.o.m. 2007 ges möjlighet att överta landstingets nuvarande medlemskap i de europeiska organisationerna Assembly of European Regions (AER) och Conference on Perifer och Maritime Regions (CPMR). Medlemskapet bör utvärderas under 2005 som underlag för ställningstagande i frågan.

Under 2006 skall förutsättningarna för att genomföra språkutbildning undersökas.

Information och synliggörande

Regionförbundet har till huvuduppgift att ansvara för frågor rörande regional utveckling. Samtidigt har förbundet inget genomförandeansvar inom området utan uppgiften måste hanteras genom att tillsammans med andra aktörer utforma program samt stimulera åtgärder, sprida kunskap och bygga nätverk. Av avgörande betydelse för framgång blir därmed att Regionförbundet är en känd och erkänd aktör i länet. Behovet av att informera om verksamheten på ett intresseväckande och vederhäftigt sätt och att synliggöra förbundet blir en prioriterad fråga.

Informationsinsatserna kan sägas inrymma tre delar; att medverka till en bättre förankring internt, att synliggöra förbundet och dess verksamhet externt, samt att ta initiativ till en marknadsföring av länet i samarbete med andra aktörer.

Regionförbundet har under hösten 2004 kunnat knyta en informatör till kansliet. Under 2006 bör bl.a. fortsatta insatser göras för att utveckla förbundets hemsida och utgivningen av nyhetsbrev intensifieras. Det regionala utvecklingsprogrammet kan komma att fastslå vikten av att regionen förbättrar sin externa marknadsföring. Förbundet har en nyckelroll i ett sådant arbete.

Bidrag till regionala projekt och organisationer

Sedan Regionförbundet bildades 2003 har förbundet erhållit medel för bidrag till regionala projekt och organisationer dels från staten via det s.k. länsanslaget, dels från landstinget. För 2005 har dessutom kommunerna överfört 1,2 milj.kr för samordnad medfinansiering av några länsövergripande organisationer. Genom att det statliga anslaget för 2005 ökade från 1,5 till 4,0 milj.kr och att en mindre summa kunde överföras från 2004 disponerar Regionförbundet 2005 ca 16 milj.kr för detta ändamål.

För fördelningen av medlen finns en policy som innebär att ansökningar som uppfyller något eller några av följande kriterier skall prioriteras:

- Projekt inom det regionala tillväxtprogrammet, det regionala utvecklingsprogrammet eller andra jämförbara länsprogram
- projekt eller stöd till organisationer inom näringslivsområdet som berör fler kommuner
- Projekt som kräver medverkan från länets regionala aktörer (länsstyrelsen, länsarbetsnämnden, universiteten, försäkringskassan, STUNS m.fl)
- Interregionala projekt där offentlig finansiering krävs
- Projekt och/eller organisationer som på annat sätt bidrar till tillväxt i regionen

En stor del av projektmedlen används för driftbidrag till olika organisationer och för längre projekt. Exempel på detta är Almi, Uppsala Tourism, Ung Företagsamhet, KUUL, Uppsala Bio samt entreprenörskapsprojektet inom Uppländsk Drivkraft.

Användningen av medlen bör successivt koncentreras ännu tydligare till åtgärder i linje med prioriteringarna i RTP och det kommande utvecklingsprogrammet och när det gäller näringslivsinsatser till stimulans till nya företag och till tillväxtbranscher. Hållbar utveckling, internationellt samarbete och stråkutveckling är andra områden som bör prioriteras. Regionförbundet bör också agera mer proaktivt för att få ett utnyttjande av medlen i linje med antagna strategier för regional utveckling.

Övrigt

Inledningsvis har under rubriken ”nya förutsättningar” nämnts behovet av en intensifierad bevakning under 2006 av Ansvarskommitténs arbete samt att ett eventuellt beslut under hösten 2005 om att Heby fr.o.m. 2007 skall ingå i Uppsala län kräver förberedande insatser av skilda slag. Båda dessa punkter finns med i uppräkningsdelen ovan av förbundets huvuduppgifter för 2006.

I verksamhetsplanen för 2005 finns bland huvuduppgifterna nämnda två frågor som denna gång inte återfinns i motsvarande uppräkningsdel. Det gäller behovet av att förtydliga förbundets roll inom vård- och omsorgsområdet respektive uppgiften att stimulera nya och mer konkreta samverkansformer mellan kommunerna. Arbetet med dessa frågor har påbörjats under 2005 och bör fortsätta även kommande år.

5. Budget för 2006

Finansiella förutsättningar

Regionförbundets största intäktskälla fr.o.m. 2006 är den avgift medlemmarna betalar till förbundet. Ovan har beskrivits den förändring av grunderna för att beräkna avgiften som fullmäktige har beslutat skall gälla fortsättningsvis. Avgiften avses således täcka förutom kostnaderna för administration såväl FoU-verksamheten som de medel som medlemmarna tidigare efter särskilda beslut överförde till förbundet för fördelning till regionala projekt och organisationer. Avsikten är att samla all debitering av medlemmarna till ett tillfälle och att ge fullmäktige underlag för en samlad bedömning av verksamhetens inriktning och omfattning. I syfte att skapa förutsättningar för förbundet att under löpande budgetår initiera nya projekt har avgiften räknats upp med en mindre buffert. Förbundets revisorer har också påpekat att det egna kapitalet bör stärkas. I medlemsavgiften ingår fr.o.m. 2006 också kostnaderna för det Europa Direkt-kontor, som sedan våren 2005 inrättats vid Regionförbundet.

Sedan start har förbundet erhållit ett mindre administrationsbidrag från staten för att täcka kostnaderna för de tre tjänster som överfördes från länsstyrelsen. Detta förutsätts kvarstå även under 2006.

Det statliga s.k. länsanslaget till Uppsala län uppräknades kraftigt 2005. Länsstyrelsen erhåller 60 % av anslaget och Regionförbundet resterande 40 %. För Regionförbundets del innebar uppräknningen att de disponibla medlen ökade från 1,5 milj.kr. till 4,0 milj.kr. Samma belopp förutsätts ställas till förfogande för 2006.

För vissa verksamheter och projekt erhåller förbundet externa bidrag. Det gäller från EU för Europa Direkt-kontoret, från Allmänna arvsfonden för det treåriga projektet "Föräldrar med intellektuella begränsningar" och från Länsarbetsnämnden, länsstyrelsen och Växtkraft Mål 3 för andra projekt. I budgeten beräknas schablonmässigt dessa projekt lämna ett bidrag till OH-kostnaderna inom kansliet.

På kostnadssidan har vissa förändringar skett i syfte dels att tydliggöra resurstilldelningen till vissa verksamhetsområden, dels att skapa möjligheter för respektive resultatenheter att göra prioriteringar vid val av insatser. Sålunda har samtliga personalkostnader överförts från kansliet till resultatenheter under rubriken "Programområden" (tidigare Verksamhet). Under "kansliet" återfinns kostnader för bl.a. lokaler, kopiering, datakommunikation, porto samt avskrivningar.

Kostnaderna för 2006 har räknats upp dels med anledning av att en ny reception gemensam med UL tagits i bruk, dels för ökade personalkostnader föranledda av den årliga revisionsförhandlingen.

Vid årsskiftet 2004-2005 kunde den besvärliga frågan om förbundets skuld till en pensionsstiftelse avföras från dagordningen genom ett kommunerna gemensamt tog ansvar för att täcka skulden.

Budget för 2006

Intäkter

Medlemsavgift 25 230 ´

- från landstinget 16 400 ´

- från kommunerna 8 830 ´

Statligt administrationsbidrag 1 800 ´

Statligt s.k. länsanslag 4 000 ´

Övriga intäkter 600 ´

SUMMA 31 630 ´*Kostnader*

Politisk ledning 300 ´

Revision 125 ´

Programområden
(Verksamhet) 12 075 ´

Kansli 3 530 ´

Bidrag till reg. projekt och org. 15 000 ´

Ej janspråktagen reserv 600 ´

SUMMA 31 630 ´

Budget för 2005

Intäkter

Medlemsavgift 7 850 ´

- från landstinget 3 925 ´

- från kommunerna 3 925 ´

Bidrag till FoU 4 507 ´

Regional utv., landstinget 10 380 ´

Samordnad medfinansiering 1 200 ´

Statligt administrationsbidrag 1 800 ´

Statligt länsanslag 4 000 ´

Övriga intäkter 300 ´

SUMMA 29 987 ´*Kostnader*

Politisk ledning 300 ´

Revision 100 ´

Verksamhet 270 ´

Kansli 9 753 ´

FoU 4 034 ´

Bidrag till reg. projekt och org. 15 580 ´

SUMMA 29 987 ´